

Адыгэ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кышцэгъэжыгъэу
кыдэкы

№ 93 (23022)

2024-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЫЙ

ЖЪОНЫГЪУАКІЭМ и 29-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

макь

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Унэгъо гупч

Лъэныкьо зэфэшъафхэмкэ къэралыгъо ыкIи муниципальнэ фэло-фашлэхэр зыцагъэцэкIэрэ Унэгъо гупчэ селоу Красногвардейскэм дэт социальнэ-зетэгъуэцожьын Гупчэу «Доверие» зыфилорэм кышцызэуахыгъ. Мыр республикэмкэ ятлонэрэ Унэгъо гупчэ хъугъэ.

МэфэкI шыкIэм тетэу реклоклыгъэ юфтхьабзэм хэлэжыгъэх АР-м юфшлэ-нымкIэ ыкIи социальнэ хэхъоныгъэмкIэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч, ащ игуадзэу Екатерина Леоновар, Красногвардейскэ районым ипашэу Гъубжэкьо Темур, кIэлэцIыкIухэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ Уполномоченнэу АР-м цыIэ Наталья Агеевар.

Къэзэрэуагъыгъэхэм шлуфэс гуцыIэхэмкIэ министрэм закыфигъэзагъ.

— Сабый зэрыс унагъохэм тынаIэ атедгъэтыныр ыкIи яцыкIэгъэ IэпыIэгъур ядгъэгъотыныр пшгъэрылъ шхьаIэу Адыгеим и Пышхъэу КъумпIыл Мурат кытфегъэуцу. Ащ епхыгъэу республикэм цагъэпсырэм экIэм ащ иIэпыIэгъу хэлъ. КIэлэцIыкIухэр зэрыс унагъохэм яцыIэныгъэ изытет нахьышлу шIыгъэным мы гупчэр фэlorы-шIэцт. КъаолIэцтхэм шапхъэхэм атетэу социальнэ IэпыIэгъу зэрарагъэгъотыцт, мыц шлофышIэхэм япшгъэрылхэр зэрифэшъуашэу зэрагъэ-цэкIэцтхэм сицхъэ телъ, — **кыIуагъ**

АР-м ЮфшлэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхъоныгъэмкIэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч.

ГуцыIэр лыгъэкIотагъ Красногвардейскэ район администрацием ипашэ. Унагъом и Илъэсэу агъэнэфагъэм тефэу мы гупчэу кышцызэуахыгъэм районимкIэ мэхъанэшхо иIэу зэрэщытыр ащ хигъэ-унэфыкIыгъ. Джащ фэдэу, сабий зэрыс унагъохэм лъэныкьо зэфэшъафхэмкIэ ящыкIэгъэ фэло-фашлэхэр а зы чIыплэм зэрашафагъэцэкIэщтхэр Iэрыфэгъоу зэрэщытыр, ащкIэ юфышIэхэм пшгъэрылэу апашхъэ итыр зэрэзэшлуахыцтхэр Гъубжэкьо Темур кыыхигъэщыгъ.

Социальнэ-реабилитационнэ Гупчэу «Доверие» зыфилорэм ипашэу Лариса Адаменкэм юфтхьабзэм хэлэжыгъэхэр агу кыгъэкIыжыгъ лъэныкьо зэфэшъафхэмкIэ къэралыгъо ыкIи муниципальнэ фэло-фашлэхэр зыцагъэцэкIэрэ Унэгъо гупчэ ащызэхэщэгъэным хэлэжыгъэ пилотнэ шьолъырхэм Адыгеир 2023-рэ илъэсым зэрэхэфагъэр. КIэлэ-цIыкIоу цыIэныгъэм чIыплэ кын ригъэу-цагъэхэм IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэнымкIэ Фондым зехищэгъэ зэнэкъокъум респуб-

ликэр хэлэжы, грантэу сомэ миллиони 8,1-рэ кырыхыгъ. Ащ ишыагъэкIэ икIыгъэ илъэсым тыгъэгъазэм ыкIэхэм апэрэ Унэгъо гупчэр цыфхэм социальнэ фэло-фашлэхэр афэгъэцэкIэгъэнхэмкIэ гупчэу Мыекъуапэ дэтым шагъэпсыгъ.

— А мылькым кыыхагъэкIи, тэ тигупчи сомэ миллиони 4-рэ мин 700-рэ кы-лукIагъ. Ащ ишыагъэкIэ гупчэр дгъэп-сын амал цыIэ хъугъэ ыкIи тицыкIэ-гъэцт оборудованиер зэдгъэгъотыгъ. КIэлэцIыкIухэр зэрыс унагъохэм яцы-кIэгъэ медицинэ, психологическэ, педа-гогическэ, юридическэ, социальнэ Iэ-пыIэгъур шIуагъэ кытэу зы чIыплэм ащыфызэхэцэгъэныр гупчэм ипшгъэ-рылъ шхьаIэхэм ащыц. Арышъ, тилофышIэхэм къэралыгъо учрежде-ниехэм ыкIи кьулыкъухэм зэпхыныгъэ адырIэу «зы шхъаныгъупчэ» шIы-кIэм тетэу яцыкIэгъэ фэло-фашлэхэр мы Гупчэм цафагъэцэкIэцтхы, — **кыIуагъ Лариса Адаменкэм.**

КIэпсэжыер Мырзэ Джанбэчрэ Гъубжэкьо Темуррэ зызэпаупкIым, гупчэм ыклоцI къапIыхъанэу еблэгъагъэх. Ла-

риса Адаменкэм ар зэрэзетэгъэпсыхьа-гъэр къафилотагъ. Унэгъо гупчэм цыфхэм ялоф зэхафыфэ зыщэжэщтхэ залыр, джэгупIэ кIэлэцIыкIу унэр, социальнэ фэло-фашлэхэр зэрафагъэцэкIэщт мультимедийнэ ыкIи джэгун оборудованиер, цифрэ амалхэр, къэбар порталэу «Къэ-ралыгъо фэло-фашлэхэр» кыдыхэлъыта-гъэх.

Нэужым министрэу Мырзэ Джанбэч мы уахътэм гупчэм реабилитацие цы-зыхырэ кIэлэцIыкIухэм алукагъ ыкIи псэукIэу щырялэр агу рехъымэ къари-гъэIотагъ. Шэуджэн, Кошхъэблэ ыкIи Джэджэ районхэм къарыкIыгъэ кIэлэцIы-кIуицымэ пшхъокIэ сурэт ашIэу тефа-гъэх. Ахэм ащыщхэр апэрэп мыц кы-зэрэкIохэрэр ыкIи агу зэрэрихырэ кыыхагъэщыгъ.

Юфтхьабзэм кышцыгушылагъэхэм ащыц Гупчэу «Доверие» зыфилорэм мы уахъ-тэм реабилитацие цызыхырэ кIэлэцIы-кIухэм ащыщэу Кошхъэблэ районым кыкIыгъэ Никита Загоруйко янэу На-деждэ.

— Сэкъатныгъэ зилэхэу, зиамал кы-хырэ маIэу мы гупчэм къаIорэр бэ. Ахэм сэ сикIали ащыц, илъэсипшI мэ-хъу мыц кызэрэщытIазэхэрэр. Ащ фэдизым мыц цыдгъотыгъэ гукIэ-гъум, анаIэ кызэрэщытIазэхэм фэдэ фыцытыкIэ тыди цыдгъотыгъэп. Гупчэм илофышIэ куп зэгурыIожэ лъэишэу тыфэраз, ятлонэрэ унэ мы чIы-плэр тфэхъугъ, — **хигъэунэфыкIыгъ Надеждэ Василий ыпхъум.**

Ежэ Никитэ уз хыльпэу илэм емылпы-тыгъэу, цыф зэлухыгъэу щыт, дэгъоу еджэ. Компьютер ыкIи къэбарлыгъэлэс технологиехэм, шахматхэм ыгу рихъэу апыл. Республикэ творческэ зэнэкъокъу-хэм теклоныгъэр пчъагъэрэ ащыдихыгъ, сэкъатныгъэ зилэхэм апае зэхашэрэ фестивалэу «Шаг навстречу» зыфилорэ-ми хэлэжыгъ.

Кыыхэзгъэщымэ шлоигъу, УФ-м цыIэ-ныгъэм чIыплэ зэгъу ригъэуцогъэ кIэлэ-цIыкIухэм IэпыIэгъу афэхъугъэнымкIэ и Фонд зэпхыныгъэ дырIэу ащ зехищэрэ зэнэкъокъухэм альэплъэх, социальнэ реабилитационнэ гупчэм къеклоу, ишы-кIагъэу апытэхэрэм ахэлэжыгъ.

— Грантхэм якъыдэхын илъэс экIэ-лыкIохэм тахэлэжыгъэ ыкIи плIэгъого-гъо теклоныгъэр кыдэтхыгъ. Ахэм ишыагъэкIэ фэло-фашлэу дгъэ-цакIэхэрэм ядгъэгъушъомбгъугъ ыкIи хэушъафыкIыгъэ кьулыкъу цIыкIухэр зэхэтицагъэх, — **кыыхигъэщыгъ Лариса Адаменкэм.**

Юфтхьабзэм икIэх гупчэм зыщIэ-зэхэрэ кIэлэцIыкIухэм азыфагу щырагъэ-клокIыгъэ творческэ зэнэкъокъум текло-ныгъэ кышцызэрыхыгъэхэм афэгъушлу-гъэх.

Мы илъэсыр екIыфэ лъэныкьо зэфэшъафхэмкIэ къэралыгъо ыкIи муниципальнэ фэло-фашлэхэр зыцагъэцэкIэрэ Унэгъо гупчэхэр адрэ районхэми къа-щызэуахын гухэлъ яI.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Япсауныгъэ агъэпытэ

Клэлэеджаклохэм я Урысые зэнэкъокъоу «Президент спорт джэгунхэр» зыфилорэм ишъолыр едзыгъо тыгуасэ реклокыгъ. Ар Адыгэ республикэ стадионэу «Зэкъошныгъэм» щыкӀуагъ. Иофтхьабзэм Адыгеим муниципальнэ образовани 8-мэ къарыкыгъэ ныбжыкӀэхэр хэлэжъагъэх.

Клэлэеджаклохэм спортым ялэпэлэс-ныгъэ шыхагъэхъоным, япсауныгъэ агъэпытэным, щылэныгъэм нахьышлоу зыфагъэхъазырыным афэш ильэс къэс «Президент джэгунхэр» хэгъэгум щызэхашэ.

Апэ спорт зэлыкӀэгъухэр къоджэ псэуплэхэм яеджаплэхэм, нэужым районхэм ащыкӀуагъэх. Анахь лъэшхэр къыхахынхэм пае клӀух зэнэкъокъур джы МыекӀуапэ щызэхашагъ.

— *Непэ атлетикэ псынклэмкӀэ, къэчъэнымкӀэ, футболымкӀэ (клалэхэр), теннис цыкӀумкӀэ (пшъашгъэхэр), баскетболымкӀэ (клалэхэри, пшъашгъэхэри) зэнэкъокъуцтых, — къеӀуатэ*

Адыгэ Республикэм физкультурэмкӀэ ыкӀи спортымкӀэ и Комитет илофышӀэу Елена Шата-ловам. — *Урысыем спортым мэхъанэу цыратырэм зыкӀегъэӀтыгъэнымкӀэ мыщ фэдэ зэлыкӀэгъухэм шлогъэишо къахьы.*

Едзыгъо пэпчъ хагъэунэфыкӀырэ чыплэхэр къыдзыхыгъэ командэхэм нэпэеплӀ шлухьафтынхэр, кубокхэр, медальхэр аратыцтых.

Республикэм апэрэ чыплэр щызыу-бытыгъэ командэр Урысые клӀух зэнэкъокъоу Ионыгъом щылэцтым хэлэжъэшт.

ШӀугу къэдгъэкӀыжын, анахь цыфы-бэ зыхэлэжъэрэ спорт Иофтхьабзэу Урысыем щызэхашагъэрэм мы зэнэкъокъур зэращыщыр. «Президент джэгунхэр» федеральнэ проектэу «УФ-м щыпсэухэрэм япатриотическэ плуныгъ» зыфилорэм хэхъэрэ проектэу «Спортыр — щылэныгъэм ишапхъ» зыцӀэм къыдхэлъытагъэу 2010-рэ ильэсым къыщегъэжъагъэу рагъэклокӀы.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Сурэтыр: *Ишъынэ Аслъан.*

Цыфхэр ригъэблэгъагъэх

Фракцием идепутатхэм партиеу «Единэ Россием» иштабэу Адыгеим щылэм цыфхэр щырагъэблэгъэнхэр, Иофыгъо зэфэшъафхэм язэшлохынкӀэ Ипылэгъу шафэхъунхэр хабзэ афэхъугъ.

МыекӀуапэ икӀэлэ Совет идепутатэу, хэбзэгъэуцу ныбжыкӀэхэм я Палатэу ФедерациемкӀэ Советым щызэхашагъэм хэтэу, Адыгеим и НыбжыкӀэ гвардии ипашэу Бэрэдж Асет бэмышӀэу цыфхэр мыщ щыригъэблэгъагъэх.

«*Тиреспубликэ ис нэбгырэ пэпчъ фитыныгъэ ил Ипылэгъу рагъэгъо-тынэу. Цыфхэр зредгъэблэгъэхэрр ацкӀэ амалышӀухэм зэу ащыц. Ахэм язүмэкӀыгъохэм за-щагъэгъуаззэ, Иофыгъоу къэ-тэджыгъэхэр нахьышлоу зэрзэ-шӀуахыцт шӀыкӀэр къагъотыным депутатхэр нылгых», — къыӀуагъ Бэрэдж Асет.*

Штабым рагъэблэгъэнхэм пае «линии плъырым» ителефонэу **8 (8772) 52-76-03-мкӀэ** зарагъэтхын е МыекӀуапэ иу-рамэу Пролетарскэм тет унэу **N 409-м** зыфагъэзэн альэкӀыцт.

КушъхьэфачъэкӀэ кызэпэчъэщтых

Хабзэ зэрэхъугъэу, Урысыем и Мафэрэ кушъхьэфачъэм и Дунэе мафэрэ яхьулӀэу къалэу МыекӀуапэ игупчэ урамхэм (Пролетарскэмрэ Пионерскэмрэ) кушъхьэфачъэкӀэ къащызэпэчъэщтых. Ахэм километрэ 18 хьурэ гьогур зэпачыцт.

Иофтхьабзэм хэлэжъэштхэр Зэкъошныгъэм игупчэ къыщызэ-рэгъуоштых, урамхэу Пионерскэмрэ Лермонтовым ыцӀэ зыхьы-рэмрэ зыщызэуталӀэхэрэм дэжъ ар щырагъэжъэшт. Зэрэхъухьэ-рэмкӀэ, нэбгырэ 3000-м ехъу хэлэжъэшт.

Зэкъошныгъэм игупчэ пхъэдз-хэр щырадзэщтых, творческэ купхэр зыхэлэжъэштхэ концерт щыкӀошт. Сыхъатыр 8-м щегъэжъа-гъэу 9.40-м нэс Иофтхьабзэм хэлэжъэштхэр атхыцтых, сыхъатыр 10-м кызэпэчъэныр рагъэжъэшт, 12-м аухыцт.

Нэужым анахьыжъэу ыкӀи анахьыкӀэу ащ хэлэжъагъэм, спортым нахь лъэшэу пыцэгъэ унагъом, шьошэ анахь дахэ зыщыгъым ыкӀи нэмыкӀхэм шлухьафтынхэр араты-цтых.

Зыныбжъ ильэс 14-м нэмысы-гъэхэм Зэкъошныгъэм игупчэ зэнэкъокъу ащыфызэхашэцт.

Адыгэ Республикэм пэпкэ Иофхэм-кӀэ, ІэкӀыб къэралхэм ащыпсэурэ тилӀэпкӀэгъухэм адырӀэ зэпхыны-гъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет гухэкӀышхо щыхъоу фэтхъаусыхэ Шыцэ Люсинэ Валерий ыпхъум — Адыгэ Респуб-ликэм икӀэралыгъо бюджет учрежде-ниеу «МыекӀопэ телевидениеу» зыфилорэм ипашэ янэ дунаим зэре-хыжыгъэм фэш.

КӀэралыгъо бюджет учреждениеу «МыекӀопэ телевидением» ипашэу Шыцэ Люсинэ Валерий ыпхъум янэ идунай зэрихъожыгъэмкӀэ респуб-ликэ гъээсетэу «Адыгэ макъэм» ило-фышӀэхэр фэтхъаусыхэх. ЩымылӀжыым Тхьэм джэнэт лъапӀэ къырет.

Ныбдджэгъу лъапӀэхэр!

2024-рэ ильэсым иятӀонэрэ мзых телъытэгъэ клӀтхэгъу уахътэр макӀо

Республикэ гъээсетэу «Адыгэ макъэр» къызытхыкӀы зышлоу-гъохэр мыщ фэдэ уаскӀэ ащ Уры-сыем и Почтэ икӀутамэхэм ащыкӀэтхэщыцтых:

Индексэу П4326-р:

зы мазэм — сомэ 207,57-рэ;
мэзитӀум — сомэ 415,14-рэ;
мэзищым — сомэ 622, 71-рэ;
мэзилӀым — сомэ 830,28-рэ;

мэзитфым — сомэ 1037,85-рэ;
мэзиным — сомэ 1245,42-рэ.

ФэгъэкӀотэн зилэ купхэм апае ин-дексэу П3816-р:

зы мазэм — сомэ 204,14-рэ;
мэзитӀум — сомэ 408,28-рэ;
мэзищым — сомэ 612, 42-рэ;
мэзилӀым — сомэ 816,56-рэ;
мэзитфым — сомэ 1020,07-рэ;
мэзиным — сомэ 1224,84-рэ.

ШӀугу къэдгъэкӀыжын, джащ фэдэу ИофшӀапӀэхэми гъээсетыр къыратхы-кӀышӀуцт — сомэ 240-рэ ащ ыуасэр, ильэсныкъом къызыцӀэдэкӀырэ мафэ-хэм афэтицӀэжыцт, ац пае ипчъагъэкӀэ ар экземплар 15 е нахьыбэн фæе. Ежъ-ежъырэу къаглохэзэ зыштӀэжыцтхэм апае тигъээсет мзыхым бюсэ-цтыр соми 150-рэ, ар редакция зычӀэт унэр ары зычӀахыжышӀуцтхэр. Джащ фэдэу «Адыгэ макъэм» исайт шӀушыкӀэтхэн шӀульэкӀыцт шӀуиунэмэ шӀуарымыкӀэу.

«Онлайн-подписка» зыфилорэ гуцылӀэхэм шӀуателункӀэмэ, почтэм инэкӀуб-гъоу ар зыщызэшӀошӀухышӀуцтым шӀурицӀуцт, итхагъэм шӀурыгъуаззэзэ къэбарэу ищыкӀагъэр ижъугъэгъусэмэ, зы чыплэ шӀуцысэу ыпкӀэ шӀуты-жынышӀ, гъээсетым шӀукӀэтхэщыцт.

Альэхъух, къагъотыжъых

Жьоныгуаклэм и 25-р зыдэхъугъэр амышлэу клодыгъэ сабийхэм я Маф. Урысые гүфэ-кло лыхъон-къэгъэнэжъэкло купэу «ЛизаАлерт» зыфилорэм клэлэцлыклоу клодыхэрэм ыкли сабийхэм ящынэгъончъагъэ япхыгъэ кыныгъохэм афэгъэхыгъэ лофтхъабзэхэр зехищэгъэх. Сабийхэм ящынэгъончъагъэ фэгъэхыгъэ зэдэгущыгъэхэр, отрядым хэтхэм клэлэцлыклухэм адашыгъэ зэлуклэгъухэр Мыекъуапэрэ псэуплэу Яблоновскэмрэ ащыклуагъэх.

— Тишъолпыр къутамэ 2019-рэ илэ-сым щыублагъэу лоф ешлэ. Сабыеу ыкли ныбжъ зилэу клодыхэрэм талыхъуным пае организации фэдэу тызэрэлэжъэн фаер мэкъуогъум иапэрэ мафэ зэдэт-штагъ. Купыр зэхэщэгъэ зышыхъугъэм щыублагъэу сабийхэр ашлоклодыгъэхэу гъогъугуи 144-рэ къытэолагъэх. Ахэм янахъыбэр псаоу къэдгъотыжъыгъ. Гукъау нахъ мышлэми, зидунай зыхъожьыгъэхэ-ри, къэтымгъотыжъышъугъэхэри ахэм къахэклыгъэх, — къылотыгъэ лыхъон-къэгъэнэжъэкло купэу «ЛизаАлерт» зыфилорэм ишъолпыр къутамэ хэтэу Валентина Торорыкинам.

Къыппэблэгъэ цыфыр зыклодыклэ пшлэн фаер ыкли «ЛизаАлерт» зыфилорэ купым узэрэхэхъан плъэкыштыр лофтхъабзэм хэлэжъагъэхэм къафалотагъ.

— Цыфыр зыклодыклэ пшлэн фаер бэмэ къагурылорэп, — хегъэунэфыкы Валентинэ. — Пстэуми апэу лыхъыл-благъэхэм, нэлуасэхэм зэклэми афэлорщы-гъэн фае. Сабий хъумэ, джэгуным хэтэу клодыхэрэу къахэклы. Ахэр лыхъылхэр, нэлуасэхэр ялэпылэгъоу псынклэу

къагъотыжъых. Сабыир сыхъат заулэм къамыгъотыжъыгъэмэ, хэбзэхъумэкло къулыкъухэм макъэ арагъэлун фае. «Линие плъырымклэ» «ЛизаАлерт» зыфилорэ купым фытеонхэ, макъэ рагъэлун альэкышты.

Непэ гүфэкло купым ишъолпыр къутамэ нэбгыри 100-м ехъу хэт. Ахэр лыхъон-къэгъэнэжъын лофшлэнхэм афэгъэсагъэх. Зыныбжъ илэс 18-м къехъугъэу шлоигъоныгъэ зилэхэр купым хэхъанхэ альэкышты. Ащ пае социальнэ хытыу «ВКонтакте» зыфилорэм «ЛизаАлерт» ишъолпыр къутамэ инэклубго къышыхагъэщыни отрядым хахъэхэ зэрашлоигъом фэгъэхыгъэр ратхэн фае. Джэуап къаратыжъышты, клэу къахэхэ зышлоигъохэм афызэхашэрэ егъэдженхэм арагъэблэгъэщтых.

Урысые гүфэкло купэу «ЛизаАлерт» зыфилорэр Урысыем 2010-рэ илэсым чъэпыогъум щызэхашагъ. Непэ ащ зэклэм-кли нэбгырэ мин 40 хахъэ ыкли УФ-м ишъолпыр 64-мэ ащ икътутамэхэр ащызэхашагъэх. Илэс 13-м лыхъон-къэгъэнэжъын лофтхъабзэ мин 237-мэ купыр ахэлэжъагъ, нэбгырэ мин 204-рэ къагъотыжъыгъ. Псаоу къагъотыжъыгъэхэм япчъагъэ мини 174-рэ.

Лыхъон лофтхъабзэу зэшлуахыхэрэм сайтэу «www.lizaalert.org» зыфилорэм уащылпылплен плъэкышты. Джащ фэдэу телефон номерэу 8(800)700-54-52-м шъутеон, «ЛизаАлерт» иоператорхэм ыпклэ хэмылэу макъэ яжъугъэлун шъулъэкышты.

Александра БАЛАБАСЬ.

Зэдэлэжъэныгъэм тегущылагъэх

Иорданием исатыушхэр мы мафэхэм Адыгеим ихъаклэх. Экспортым ыльэныкыоклэ республикэм иамалхэм нэлуасэ зафашы. Ащ къыдыхэлъытагъэу хызмэтшлэплэ заулэхэм яблэгъагъэх, ахэм ялофшлакэ зэрагъэлэгъугъ.

Анцокъо Ирин

Ащ къыклэлыклоу Адыгеим исатыушхэм гущылэгъу защыфэхъугъэхэ зэлуклэгъу АР-м предпринимательствэм лэпылэгъу фэхъугъэнымклэ и Гупчэ щыклуагъ. Лэпкэ проектэу «Предпринимательствэ цыклым ыкли гурытым лэпылэгъу егъэкыгъэныр» зыфилорэм къыдыхэлъытагъэу лофтхъабзэр зэхашагъ. Адыгеим экспортым лэпылэгъу фэхъугъэнымклэ и Гупчэ ащ иклэщаклу, республикэм ращырэ продукцием ипчъагъэ хэгъэхъогъэныр ипшъэрыл шъхьал.

Зэлуклэгъу-зэдэгущылэгъум Адыгеим исатыуш нэбгырэ 20-рэ Иорданием ихъызмэтшлэплэ 6-мэ ялыклогхэмрэ нэлуасэ щызэфэхъугъэх. Лэпкэ къэралыгъом щыщэу 2-р хэтэрыклхэм, лэжыгъэхэм якъэгъэкын дэлажъэх, 4-м зеклонымклэ лоф ашлэ. Мы лэныкыохэмклэ республикэмрэ Иорданиемрэ язэдэлэжъэныгъэ агъэпытэмэ фэдэ къэклуаплэ хъунэу хъаклэхэми бысымхэми альпытэ.

— Сэ къэзгъэлэгъорэ хызмэтшлэплэр зыдэлажъэрэр къэклхэрэр ары. Анахъэу сыналэ зытезгъэтырэр гъомылапхъэхэр, ахэр Адыгеим ыкли Иорданием зэрэщэгъэхъазырхэрэр, зэращыдэлажъэхэрэр ары. Хызмэтшлэплэ заулэхэм тащылэгъах. Слэгъугъэр зэклэ сыгу рыхыгъ, чыгубэ шъуул. Джыри хызмэтшлэплэхэм тьблэгъэщт, ахэми ялофшлакэ зыщыдгъэгъозыщт, — къыддэгъошхэ Иорданием къыкыгъэ сатыушлэ купым цыщэу Бабук Церса.

Джащ фэдэу зеклоным фэгъэзэгъэ хызмэтшлэплэхэу Мыекъопэ районим итхэм хъаклэхэр яблэгъэщтых. Мы лэ-

ныкыом епхыгъэу лоф зышлэрэ республикэм исатыушхэри зэлуклэгъум хэлэжъагъэх. Зеклохэм фэлорэшлэу афагъэцаклэхэрэм хъаклэхэр шагъэгъозагъэх. Непэ зеклоным лэшэу зеушъомбгъу. Зэдэлэжъэныгъэм илэмыдж агъэпсымэ зеклохэмклэ зэхъожьынхэр амалышу хъушты.

— Иорданием исатыушхэм тазэрэлуклэрэр апэрэп. Мыщ ыпклэ тэри ахэм адэжъ теблэгъагъ, ежъхэри къэклуагъэх. Нахъыбэмклэ ахэм ашлогъэшлэгъоныр мэкъумэщ лэжыгъэр, къыдгъэкыжъыгъэ гъомылапхъэр (тыгъэгъэзэ дагъэр, хъаджыгъэр, псыр). Джы мызгъэгъум зеклономы аналэ тыра-дзагъ. Ахэм апае хэушъафы-кыгъэ программэ зэхэдгъэу-цуагъ. Емланэ, тэ тисатыушхэми мыщ фэдэ зэдэлэжъэныгъэр ашлогъэшлэгъон. Къэралыгъо гъунапкэхэм арыклхэу лоф ашлэным фэхъазырых, — къылуагъ АР-м экспортым лэпылэгъу фэхъугъэнымклэ игупчэ ипашэу Дыдыху Алы.

Мы илэсымклэ лэпкэ къэралыгъохэм ясатыушхэр Адыгеим къызэрэблагъэхэрэр ятлонэр. Гъэтхэпэм республикэу Беларусь илыкло куп къэклогъагъ. Талэкли мыщ фэдэ лофшлэныр лъагъэкло-тэщт. Ащ фэшъафэу лофшлэгъу дэклигъохэр зэхашэщтых. Беларусь, Армением, Азербайджан, Китай ащыклошты къэгъэлэгъон инхэм Адыгеим исатыушхэр зыхэт лыкло купхэр яблэгъэщтых.

АНЦОКЪО Ирин.

Адыгабзэмклэ зэнэкъокъум ухэлэжъэщтмэ

Адыгабзэмклэ рекло-кырэ шъолпыр зэнэкъокъоу «Губзыгъэхэр» зыфилорэм лоныгъом и 20-м къыщегъэжъагъэу шэклогъум и 30-м нэс республикэм щыклошты. Я 8 — 11-рэ классхэм арыс клэлэеджаклохэр ащ хэлэжъэнхэ альэкышты.

АР-м гъэсэнэгъэмрэ шлэныгъэмрэклэ, культурэмклэ иминистерствэхэр, гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтэу Кларэщэ Тембот ыцлэ зыхъырым щызэхэщэгъэ проектнэ офисыр ащ иклэщаклох. Адыгабзэм изэгъэшлэн ныбжыкыкхэм ашлогъэшлэгъоныныр, ащ ихэгъэхъон ыкли икъэхъумэн зэнэкъокъум ипшъэрыл шъхьалэх.

Республикэм ирайонхэм арыт гурыт еджалэхэм яклэ-лэеджаклохэр ащ хэлэжъэнхэу рагъэблагъэх. Зэнэкъокъум куп-купэу зыкышхэщэгъэщт. Зым нэбгыритф хэтын фае.

«Губзыгъэм» хэлэжъэнхэу изыхъухъэхэрэм жьоныгуаклэм и 31-м нэс яшлоигъоныгъэ къагъэлэгъон фае. Ар къзыушыхъатрэ тхыгъэр зэхэщэкло купым ихытыу нэклубгоу «ipk-ra@yandex.ru» зыфилорэм зэнэкъокъум ыцлэ пытхагъэу, «Word e pdf» шъуашэм илэу бгъэхъанэу щыт. Игъэклотыгъэ къэбарыр АР-м культурэмклэ и Министерствэ ихытыу нэклубгоу ишъулэгъошты.

БЖЫХЪЭКЪО Бэл.

Хэбзэнчъэ зекIуакIэхэр зэрахьэмэ ауплъэкIух

Мы аужырэ ильэсхэм Іэклывым кыкыхэу Адыгеим
кыакохэрэм япчъагъэ хэпшыклэу зэрэхэхуагъэр
нэрыльэгъу.

Ащ лъапсэ имыгъу щыгът, республикэр ашлогупсэф, рэхъатныгъэ ил. КошынымкIэ хэбзэгъэуцугъэу ыкIи шапхъэу щылэхэр ахэм зэрагъэцаклэхэрэм, хэкубыгъэу ашлэхэрэм афэгъэхыгъэу гущылэгъу тыфэхъугъ АР-м хэгъэу клочI лощэмкIэ и Министерствэ кощын лощэмкIэ и Гъэлорышлалэ ипашъэ, полицием иподполковникэу Юрий Гапоновым.

Кошын loфxэмклэ Гэлооршланлэр AP-м хэгъэгу klocл loфxэмклэ и Министерствэ и структурнэ подразделение хahъэ yкли UF-м кошын loфxэм япхыгъэу кээуцурэ yчлэхэм язэхэфын дэлажэ. Пшьэрылъ шъхьалэу илэр лъэпкь шлоигъоныгъэхэр, цыфхэм яхэбзэ фитыныгъэхэр yкли яшъхафитыныгъэ кээухъумгъэнхэр, ахэр шынэгончъэу цыгынхэр ары. Джаш фэдэу Урысыем ицыфхэм lэкълъ паспорт ятыгъэным, хэбзэнчъэу Адыгъ Республикэм кыймыыханхэм лъыплъэгъэным фэгъэзагъ.

— Іэкылым кыкыгыэхэу тикьэра-
лыгьо псэуплэккэ кьэкыагыэхэм граж-
данствэ арамьтэу бэрэ кыхыхккэ, сыда
аш льяпсэ фэхьурэр?

— Ащ фэдэ хуыргъ-шагъэхэри щылэх. 2024-рэ илъэсым имзипплэу пыкыгъэм лэкыбым кыкыгъэ нэбгырэ заулэмэ УФ-м игражданствэ къаратынымкIэ тхылъхэр афызэклагъэкIожьыгъэх. Ащ лэлпсэ фэхуыгъэхэм ащыщыи пIэлъэ гъэнэфагъэкIэ УФ-м кыхыханхуэ фиты-

пlальэкlэ гьогур афызэфашlыра?

— Федеральнэ унашом истатьяу 26,27-м кызэригэнафэрэмклэ, лэклыбым кыкыгыгэ цыфыр Урысыем илээсиц палъэклэ кыхъан фитыштэп тлогогогъо е ащ ехъоу илээсищым кыкылоцл административнэ пшъэдэклыж тыралъхагъэмэ, УФ-м ихэбзэгъууцугъэ кызэригэнафэу, Урысыем щыпсэун фимытэу рагъэклыгъэмэ илээситф, ятлонэрэу административнэ пшъэдэклыж тыралъхагъэмэ илээси 10 палъэклэ кыхъан ылпэкыштэп, етлани хабзэр зыкууагъэм административнэ тазырыр ымытыгъэ хъумэ, чыфэу тельыр зэклэ епшыныжыкыфэ къралыгъом кырагъэхъаштэп. Ащ нэмыклэу лэклыбым кыкыгыгъэр Урысыем зэрэщылэ палъэр кыригъэхъугъэ зыхъуклэ, илээси 3-м кыщегъэжъагъэу 10-м нэс палъэклэ УФ-м кыхъан фитыштэп.

— Адыгеим кыакохэрэр сьд фэдэ кьэралыгьохэр ара нахьыбэу кызырыкыхэрэр? Кошын loфхэмклэ шапхьэу шылэхэр эклэми язэфэда?

— 2024-рэ ильэсым имзипплэу пыкыгъэм республикэм кыхьагъэх ыкIи кошын IоххэмкIэ учетым хагъэуцагъэх IэкIыбым кыIкыгъэ нэбгырэ 4047-рэ. Анахъэу ахэр Узбекистан, Таджикистан, Туркмением, Армением, Шам Араб Республикэм, Казахстан, Белоруссием, Тьркуем, Украинэм ашышых.

жительство» зыфалорэр зилэхэр, loф
щашлэнымклэ лизын кызыратыгъэхэр,
ащклэ зэзэгыныгъэ зыдашлыгъэхэр.

— Тильэпкээгъухэм анэмыклэу
лэклэб къэралыгъохэм къарыклары
цыфхэм тишъолъыр лoф шашлэнэу
бэу къэклох. Мы илъэсым нэбгырэ
тхьапша ащ фэдэу Адыгеим кыхьа-
гъэр?

— 2024-рэ илээсым имэзипплэу пыкыгэм а купым хэхээрэ нэбгырэ 2158-рэ тиреспубликэ кыхагыэу учетым хагэуцааг.

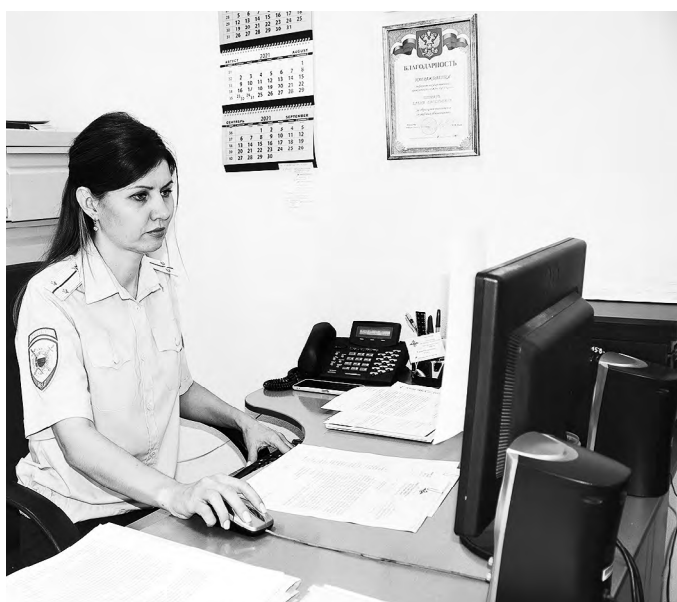
— Сид фэдэ уахьтэр ара нэмык
хэгэзгүхэм кьарыкыгээ лофшлакхэр
нахьыбзу республикэм кьызыкдохэрэр?

— Гъэмэфэ лъэхъаныр ары. Сыда

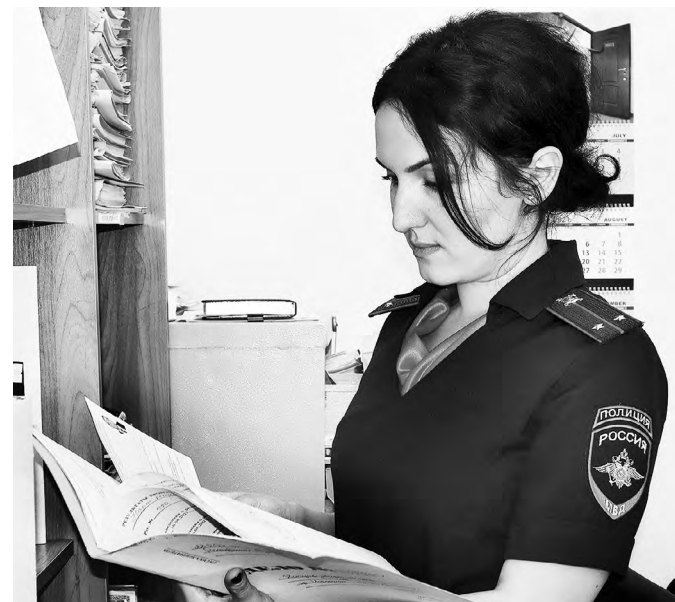
Урысыем шыпсэухэрэм афэдэу хабэм ыльэныкьоклэ пшээдэклыжэ ахы. УФ-м ихэбзэгэуцугьэ аукьуаггэу кызыхагъэ-щыклэ, Уголовнэ Кодексым кыызэрэ-дильытэу ахэм административнэ ыкли уголовнэ пшээдэклыжэ арагъэхы.

— Іэкіыбым кыкыгыгээ цыфхэм
сэдэүштэу шынагэ атета?

— АР-м хэргэу клоц лохэмклэ и Министерствэ ыкл шынэгьончэнымклэ федеральнэ кылыккым и Гэелорышланлэу Адыгеим шылэм якулыккышлэхэр зэгъу-сэхэу оперативнэ-пэшлорыгъэш лофтхыабзэхэр зерахэх, дэклыгъо зэхэсыгъохэр зэхашэх, лэклыбим кыкылыгъэхэр нахыбьэу зышыпсэурэ чыплэхэм маклох, лоф зрашлэхэм дэпллэх. Аш нэмкылэв

Кошын ИофхэмкІэ ГъэЮрышІа-
пІэр АР-м хэгъэгу клоцІ Иофхэм-
кІэ и Министерствэ иструктурнэ
подразделение хахъэ ыкІи УФ-м ко-
шын Иофхэм япхыгъэу къэуцурэ
упчІэхэм язэхэфын дэлажъэ. Пшъэ-
рыль шъхьалэу иІэр лъэпкъэ шІо-
игъоныгъэхэр, цІыфхэм яхэбзэ фи-
тыныгъэхэр ыкІи яшъхьафитыныгъэ
къэухъумэгъэнхэр, ахэр щынэгъон-
чъэу щытынхэр ары. Джащ фэдэу
Урысыем ицІыфхэм ІэкІыб паспорт
ятыгъэным, хэбзэнчъэу Адыгэ Рес-
публикэм кымыхъанхэм лъыплъэ-
гъэным фэгъэзагъ.

ныгээ зэрямыагээр, лъэлү тхылхэр агъэпсы зэхьум ядокументхэр нэпцлэу кызыэрэчлэлыгэхэр, ашлээ Урысыем ыкли ащ кыпнэгунэгү кээралыгбохэм бзэджэшлагъэ зэрашызырахьагъэм фэш хьапсэу ателыгээр зэрамыпшыныжьыгээр.

— Хабзэр зыукьяагъэхэр УФ-м кьихъанхэ амылъэклынэу сьд фэдиз

Ілкібым кыкыгыгэхэу ыкли гражданствэ зимылэу УФ-м кыхьэхэрэр визэклэ кыаглохэу кыхэхэлы (гушылэм пae, Туркменистан, Шам, Судан, Йемен кыарыкыгэхэр), джащ фэдэу визэ зыпымылхэр (гушылэм пae, Казахстан, Армением, Беларусь). Джащ фэдэу Ілкібым кыкыгыгэ цыфхэр уахтэу УФ-м исынхэ зэралэкыштыр зэфэшхыаф: «вид на

пләмэ, а уахътэм лoфшлaкloхэр нaхь
яшыкlагъэх.

— Тишэолъыр кыхьэхэрэм япчагэ зыфэдызм Адыгеим ис цыфхэр егъэгумэкых, ахэм бээджэшагэхэр зэрахъанхэм тещыныбэх. Кошын лохэмэккэ хэбзэгъуацугьэр зыукохэрэм сьдэуштэу шыуадзэклопа?

— Іэклыбым кыкыгыэхэм зэк|эми

мафэ къэс Урысыем и МВД икъэбар-
лыгыгъэлэс системэ кошын loфхэмклэ
учетым цыфхэр нахыгъэу зыщыха-
гъэуцогъэ чыплэхэр егъэунфэх, нэ-
пцыкылэ учетым щытхэм, хэбзэнчъэ
зеклуклэхэр зэрэхъэмэ ауплэклүх.

КИАРЭ Фатим.

Сүрэтхэр: AP-м и MVD ипресс-къяулыкъяу

Уголовнэ Юф кыфызэ Луахыгъ

*Урысыем и Следственнэ комитет Адыгэ РеспубликэмкІэ ислед-
ственнэ ГъэторышІапІэ МыекъуапкІэ иследственнэ отдел муни-
ципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» иадминистрације
ипащэ иапэрэ гуадзэу щытыгъэм уголовнэ Іоф къыфызгъуихыгъ.
Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс ия 286-рэ статья иа 1-рэ
Іахъ зигугъу къышІырэ бзэдджыІагъэр ззрихъагъэкІэ (иІэнэтІэ
полномочиехэм аригъэхъугъэкІэ) ащ егуафэх.*

Урысыем и Следственнэ комитет Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГӀэлырышӀанӀэ иматериалхэр ӀзубытыпӀэ кызыфашыхӀезэ, уголовнэ Ӏофыр кызыӀаухыг.

Следствием зэригӀэуныфӀгӀэмкӀэ, 2023-рэ ӀыӀэсым ижӀоныгӀокӀэ-мӀкӀуоугӀу

Следствием зэригэунэфыгэмклэ, 2023-рэ илээсым ижэоныгьоклэ-мэкьюогу

мазэхэм муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» иадминистрацияе иапшэ иапэрэ гуадзэ къыфэлорышлэрэ лэфышлэхэм хэбзэнчъэу пшъэрыль афишлыгъ машлом зыкызыэриштагъэмклэ псынклэу макъэ языгъэлурэ пкыыгъохэр Мыекъуапэ иорганизациехуэ гъэсэнэгъэ языгъэгъотыхэрэм алэрэ чэзыюу ащыгъэуцугъэнхэмклэ зэзэгъыныгъэ сатыу организациехэм ащыц горэм дашлынэу. Ац иунашэ агъэцаклэзэ, хэбзгъэуцугъэр аукъуагъ, машлом зыкызыэриштагъэмклэ макъэ языгъэлурэ пкыыгъохэмрэ автоматическэ мэшлогъэклосэ сигнализациемрэ псынклэу афэгъэуцугъэнхэмклэ гъэсэнэгъэ языгъэгъотырэ организациехэмрэ пшъэдэклыжъэу ыхъырэмклэ гъунэпкъэ гъэнэфэгъэ зилэ обществомрэ зэзэгъыныгъэ заулэ зэдашлыгъ. Ахэм апкъ кыиклыклэ хъызмэтым изехъан пылъ куп заулэмэ яфитыныгъэхэр укъуагъэ хъугъэ, обществоми, къэралыгъоми члэнгъэ шылклае ашлыгъ.

Уголовнэ юфымклэ следственнэ юфхэр льягъэкүатэх.

Тэхьутэмыкьое районыр загьэпсыгьэр илэси 100 зэрэхьурэм ипэгьоклэу

Спортыр ящылэныгь

Спорт лэпкь пэпчэ узэрэнылыщтым плэ-лэ гьэнэфагьэ ил. Гушылэм пэе, футболым ыкли бэнэклэ зэфэшхьафхэм илэс 35 — 40 аныбжэ мэхуфэ хэтых, чьэным илэс 25-м нэсыфэхэ... Ау щылэх цыфым игьашлэ кьехьыфэ зыпылгырэ спорт лэпкьхэри. Ахэм ащыщ спорт ориентированиер.

Спортивнэ чыплэ зыщы-гьэгьозэгьэныр (ориентированиер) — зыгьэпсэфыным щыц лахьэу щыт. Мыщ упылыным пэе стадионхэр ыкли нэмыкл спорт псэуалэхэр ищыклагьэхэп, мээыр ары нахьыбэрэмклэ чыплэу мыщ кьыфыхахьэр. Спортсменмэ лэмэпсымэу агьэфедэхэрэм ащыщых компасымрэ картэмрэ. Ахэмклэ мэзым шагьэнэфагьэ чыплэхэр кьагыотынхэ альэклэ. Теклоныгьэ кьыдэзыхэр ащ фэдэ чыплэхэр зэклэ мэзым кьыхэзыгьэхьэрэр ыкли апэу финишым кьэсыжьырэр ары. Нэбгырэ пэпчэ ежэ-ежьырэу гьогур пхьырищыныр, картэр кьыгурылоныр ыкли кьеджэ-шэуныр — джэхэр ары мы лофтхьабзэр гьэшлэгьон зышлырэр.

Тэхьутэмыкьое районымклэ апэрэу мы спорт лэпкьым зыфэзыгьэсагьэр ыкли нэмыклэр ащ хэзышагьэр, ахэм ягьэсакло хьугьэр Ожубанэко Хьазэртал ары. Плэшлэгьуныкьом кьехьугь ар мы лофым зыпылгыр.

Хьазэртал 1951-рэ илэсым Тэхьутэмыкьуае кьыщыхьугь, еджаплэр кьыщухыгь, футболым пылыгь. Физическэ культурэмклэ институтэу Краснодар дэтым ащ фэдэ спорт лэпкьыр кьызэрэщыдамылытэрэр зэшлэм, ащ документхэр кьычлихьыгьэх. Тэхьутэмыкьое гьомылэлпхэшл комбинатым лоф щилэнэу лухьагь, янэу зизакьоу зыплуштыгьэм дэлэпылэщтыгь. Дээ кьулыкьум ыпэкли ыужкли комбинатым ащ лоф щилэагь. Уахьтэ тешлагьэу зеклонымрэ альпинизмэмрэ зылапацагь.

Хьазэртал ыгу кьэклжы мы спорт лэпкьым хэхьанэу зэрэхьугьэр: «Зеклохэм якрай семинарэу мэзаем, 1973-рэ илэсым клоштыгьэм кьыщалогагь гьэтхалэм Октябрскэ мэзым мы спорт лэпкьымклэ Пшызэ кьэралыгьо университетым зэнэкокухэр зэрэщыригьэклокыштыхэр. А мафэм автобусым сисэу Краснодар сыкыкыжыгьэ, мээ лупэм цыфыбэ щызэхэтэу слэагьугьэ. Семинарым щызэхэхыгьэ кьэбарыр сыгу кьэклжы, автобусыр кьэзгьэуцугь ыкли стартыр зыдэщылэ чыплэм секлолагь. Мээу зыщызэнэкокухэрэм сызэрэщыгуа-зэм кьыхэкьлэу, сэ сизэ-

кьуагьэп, кьоджэдэсэу бэ мыщ кьылухьэагьэр, спортсменмэ лэпылэгьу тафэхьугь, хэмыгьошыхьанхэмклэ тишлуагьэ ядгьэ-кыгь. А мафэм кьыщегьэ-жьагьэу мы спорт лэпкьыр сищылэныгьэ щыц шьыпкьэ хьугьэ».

Зеклонымклэ Краснодар краим и Совет кьалэм сэнаушыгьэ зэрэхэлгыр кьыдаши, ар агьэдэлуагь Тэхьутэмыкьуае а спорт лэпкьым зыщыригьэушомбгьунэу. Ыпэраплэу клэлэ ныбжыкьлэм спортивнэ картэхэр кьыратыгьэх ыкли мэзым икьохьэплэ лэныкьо ащ щызэтыриутынэу унашэу кьыфа-шыгь. Джарэуштыгь спорт картографым илофшлэнригьэжьагь.

«А лэахьаным, — кьелуатэ Хьазэртал, — пионерхэм я Унэу тилагьэм Ожубанэкоу Сурэ лоф щилэщтыгь, ари зеклон лофхэм афэагьэу щытыгь. Ащ амалэу мы лофым рихьылапэагь апкь кьыкыкьлэ, спорт ориентированиер турслетмэ япрограммэ хагьэуцогьагь. Ащ фэдэ слетхэу клэлэагьаджэхэмрэ клэлэеджаклохэмрэ зыхэлажьэхэрэр гьэ кьэс тирайон щызэхатщытыгьэх. Ащ ухэлэжьэным пэе гьэа-зырыгьэ командэ уилэнэу щытыгь. Джащ пэе пионерхэм я Унэу секцие щызэхьагьэагь. Ащ апэрэ тренировкэхэр щедгьэжьагьэагь, Тэхьутэмыкьуае, Щынджые ыкли Инэм щыщхэр ащ щызгьэхьазырыштыгьэх».

А илэс дэдэм гурыт еджаплэу N 1-м мыщклэ секцие кьыщызылуэхы. Бэ темышлэу, бжыхьэм, Мыекьуапэ щызэхэагьэагь хэку зэнэкокухэм Тэхьутэмыкьое районым апэрэ чыплэр кьыщыдыхыгь.

Зэнэкокумэ ахэлажьэ-зэ зеригьэагьыгьэ шыклэ-амалхэмклэ ыгьасэхэрэм адэгощэжыгьэ Хьазэртал лэагьлэхэм анэсыштыгь. Лоф зыдышлэрэ купыр ренэу зэнэкокуу зэфэшхьафхэм арагьэблагьэщтыгь, ары пэпчэ апэрэ чыплэхэр кьыдахыштыгь. Егьэшлэрэ шульэгьу мы спортым фэзышыгьэ клэлэеджаклоу ащ илагьэх Хьаклэгьогьу Аслэан, Хьокло Аслэан ыкли Хэкужэ Аслэан. Ахэр хэкуми крайми апэрэу щыщытыгьэх.

Хьазэртал ишлэныгьэхэмрэ иамалхэмрэ ахи-гьахьо шолыгьоу физическэ культурэмклэ Краснодар

кьэралыгьо институтым 1974-рэ илэсым члэхьажыгь. Ар кьызеухым ыуж кьалэу Воронеж лоф щилэнэу агьэклауагь. Ащ нэлуасэ щыфэхьугь ишхьэ-гьусэ хьугьэ Зинаидэ, ари мы спорт лэпкьым пылыгь, спортымклэ СССР-м имастерыгь.

Хьазэрталрэ Зинаидэрэ сабыл шлагьохэр кьафет-хьугьэх: Вера, Дариет, Русьлан, Светлана, Иляс. Зэклэми апшээрэ гьэсэныгьэ арагьэагьыгь. Ежьхэр,

Хьазэртал исэнэхьатклэ кандидатскэ диссертациер кьылухьумагь.

Джырэ уахьтэ ар спорт еджаплэм итренерэу ыкли АКЪУ-м физическэ культу-рэмклэ институт иклэлэ-егьаджэу мэлажэ. Ар — Урысыем спортымклэ имастер, урысые категории зилэ судья, АР-м физическэ культурэмклэ изаслу-женнэ лофышл, егьэджен пособиэхэм яавтор.

Зинаидэ — физическэ гьэсэныгьэмклэ клэлэегьэ-

лэпкь класэм пылхэу языгьэпсэфыгьо уахьтэ агьакло. Хьокло Аслэан район администрацием ипэцагь. Хьаклэгьогьу Аслэан РОВД-м ипэцагь игьодзагь, нэужым район ад-министрацием илофхэм ягьэлорышлэклауагь, Хэкужэ Аслэан цыфхэр социаль-нэу ухьумэгьэнхэмклэ Гьэ-лорышлэплэм ипэцагь игьу-дзэу лэжьагьэ.

Блэкыгьэ плэшлэгьум ия 90-рэ илэсхэм Хьаклэгьогьу Аслэанрэ Хьуакло Аслэанрэ ветеранхэм я Дунэе Чемпионатэу Ита-лием щыклауагьэм хэлэжьэ-гьагьэх. Спортсменхэмрэ хьаклэхэмрэ а уахьтэр шулклэ агу кьэклжы — щэтыр фыжыбзэхэм ачлэсхэу, ижьырэ лэахьа-ным султанхэр зычлэсы-штыгьэхэм афэдэу шыгьэ-хэм, кьухьэбыбхэр ашхьа-рыбыбыкьлэху, лэпкь щы-гьынхэр ащыгьэху, ар гьэшлэгьон дэдэу зэхэца-клэмэ рагьэагьыгьагь.

А зэнэкокухэм кьагьэ-лэагьуагь мы спорт лэп-кьыр дунаим зэрэагьэ-лэаплэрэр. Джащыгьум зэшэогухэм агу кьэ-кыгь цыфэу зэнэко-кумэ яплыхэрэр спорт лэпкьым нахь пэблагьэ ашлынхэу.

Хьокло Аслэан а лэа-хьаным район админист-рацием ипэцагьыгьэти, зэлухыгьэ зэнэкокухэр районым щызэхышагьэх. Краснодар краим ыкли Ростов хэкум спортсмен-хэр кьарыкыгьагьэх, зэ-клэмкли ащ нэбгырэ 400-м ехьу хэлэжьэагь.

2005-рэ илэсым спорт радиопенелгациемклэ Уры-сыем ичемпионат апэрэу районым щыклауагь, ащ ыуж, 2006-рэ илэсым, спорт ориентированием изы лэныкьоу «Марафон» зыфилорэмклэ Урысыем ичемпионат щызэхашагь.

Арэу лэашэу спортым зэрэпышагьэм, ащ зэрэ-фэшпыпкьэм яшлуагьэклэ Хьокло Аслэан спорт ори-ентированиемклэ Красно-дар краим и Федерацие ипэцагь хадзыгь, а лэнатлэр егьэцэклэфэ ар спортсме-

ныбэ аделагь, ишлуагьэ аригьэагьыгь.

Тэхьутэмыкьуае щыщхэу зигугьу кьэсшыгьэ цыф шлагьохэм джы кьызнэсы-гьэм зэнэкокуу зэфэшхьафхэу Адыгеим ыкли Краснодар краим ащызэ-хашэхэрэм ахэлажьэх, апэрэ чыплэхэр кьыдахы.

Бэмышлэу ахэр Урысые зэнэкокуоу «Хы Шуцлэр-2024-рэ» зыфилорэм хэлэ-жьагьэх. Ар кьалэу Гелен-джик гьэтхалэм и 21-м кьыщегьэагьэу и 24-м нэс щыклауагь. Нэбгырэ 1700-м ехьу ащ щызэлу-клагь. Илэс 65-м нэсы-гьэхэм ахэтхэу зэшэогу-хэр ащ щянкьокугьэх. Лэныкьоу кросс-лонг зыфилорэм Хьаклэгьогьу Аслэан апэрэ чыплэр кьы-щыдыхыгь, Ожубанэкоу Хьазэрталрэ Хьуакло Аслэанрэ анахь дэгьуипшы-мэ ахэфагьэх.

«Хьазэртал тэ тиклэлэ-егьадж, — кьелуатэ Хьа-клэгьогьу Аслэан, — ары мыхьугьагьэмэ мы спорт лэпкьыр зыфэдэр тилэ-ныеп. Апэрэ мафэм кьы-щегьэагьэу шьыпкьагьэ тхэлэу теклоныгьэм тыфэ-бэнэным ащ тыфигьэсагь. Тиклэлэагьаджэ ыкли ти-гьэсакло фэдэ цыфышлоу щылэр маклэ».

Зы хьугьэ-шлагьэ сыгу кьэклжы. Крымскэ рай-оным щыклорэ зэнэкоку-мэ тахэлажьэзэ, ошхышхоу кьещыгьэм псыхьоум дэтыгьэ псыр псынклэу кьылытыгь. Зэхэагьомэ пхьэхэр тыралхьэзэ лэ-амьдж цыкылу агьэпсыгагь адрэ нэпкьым тикыжы-ным фэшл. Ащ зэпырыкы-зэ зы пшэшэагьэ псэу быжьуатэрэм хэфэагьагь. Хьазэртал ар зельэгьум, ащ пыпытэу псым зыхи-дзагь ыкли пшэшэагьыер кьыхыхыжыгь. Ар хьугьэ-ми тэ тшлагьэп, тлэгьунэу хьугьэп. Ежэ Хьазэрталэи зи кьытфилотэжыгьэп. Зэнэкокухэр ыклэм фа-клохи, теклоныгьэ кьыдэ-зыхыгьэмэ шульафтынхэр аратыжы зэхьум, а хьу-гьэ-шлагьэр зэклэм зэх-хызэ зэхэагьомэ кьалотэ-жыгь ыкли пшэшэагьыер псаоу кьэзыгьэнэжыгьэ Хьазэртал бгьэхалхьэ кьыфагьэшэошагь. Джащ фэдэ цыфышлоу, лыгьэ хэлэу щыт Хьазэртал».

Спортсменхэм язэныб-джэгьуныгьэ плэшлэгьуны-кьом зэщыкьуагьэп. Шлэ-ныгьэу, шыклэ амалэу зэгорэм клэлэагьаджэм кьахилхьэагьагьэр клэлэ-еджаклохэм агьэпсэолагь ыкли фэдэ пчагьэ хагьэ-хьожьын альэклжы.

АКЛЭГЬУ Разиет.

Тэхьутэмыкьуай.

Сурэтхэр: унагьом ихьар-зынэщ.

Гъэшлэ дахэ кыыкIугъ

Ауурым икхызынэщ кыыкIугъ

Шъачэ икIэлэегъэджэ анахыжхэм ащыщыгъэу, Хэгъэгъу зэошхом ыкIи Iофшлэным яветеранэу, кэлэ гъэсэныгъэ гъэларышлэлэм хэтхэм агъэлаплэщтыгъэ Кобл Хъурет Къамболэт ыпхъур илэс 93-м итэу дунаим ехыжыгъ. Игъашлэ гъэсэныгъэм, кIэлэеджакIохэм афигъэшъошагъ.

кыыщыублагъэу щылэжыгъ, еджаплэм хэхьоныгъэу ышIыгъэхэр едзыгъо-едзыгъоу ынэгъу кIэлыгъэх, ригъэджагъэмэ зэ-кIэмэ ацIэ-апъэкъуацIэхэр, язы-тетыгъэр кыышIэжыщтыгъ.

Угу кыэкIыжыны шъыпкъэм-кIэ щылагъ. КъатитIоу зэтетджырэ еджаплэр охтэ кIэклым цыфхэм зэдашыгъагъ — зэ-кIэмкIи илэсэитIукIэ — апэрэ кIэлэеджакIохэр 1961-рэ илэс-сым имэлылфэгъу мазэ чIэхъ-гъагъэх. Арэу псынклэу еджаплэр ашыным зыкIыдэгъушIыгъэхэр ащ ыпкIэ ялэгъэ классибл еджа-плэу ягъунэгъу Зубова Щель зыцIэм дэтыгъэр жы дэдэу, зэхэтэкъоным нэсыгъэу зэрэ-щытыгъэр ары. А еджаплэ за-къом а лъэныкъом щылэ къуа-джэхэм адэхэр щеджэщтыгъэх. Еджаплэклэр 1961-рэ илэс-сым аухыгъагъэми, ащ ыуж бэрэ псэопакIэхэр кыпашыхъажы-гъэх, спортивнэ залыр, котель-нэр, джэгукIэ зэфэшхъафхэр зыщырагъэкIокIырэ площадкэр шашыжыгъэх. КIэлэегъэджэхэм ыкIи кIэлэеджакIохэм къэгъа-гъэхэр, чыгхэр дагъэтIысхъа-гъэх.

А уахтэр Кобл Хъурет фэ-багъэ хэлъэу ыгу кыэкIыжы-щтыгъ.

— ЗэкIэ тэ кытэлъытыгъагъ, — кыIуатэщтыгъ ащ. — Ты-ныбжыкIагъэба, зэкIэри тIэ кыфэнэу кытIыхъушIыгъ — зэрэдунаеу зэпырыдгъэзэн тIошIыщтыгъ. Джац фэдэ гуе-тыныгъэр кIэлэеджакIохэми ахэтлэхъагъ, дэгъоу еджэн-хэм, гъэхъагъэхэр ашIынхэм, лъытэныгъэ зыфашIырэ цыф-хэу хъунхэм тедгъэпсыхъагъэх. ТикIалэми тызэхашIыкIыгъ, зы-кIи тыкыагъэу кытэжыгъэп.

Илэс тIокIиплI зыциныбжы-гъэ уахтэу сызщыдэгъушIэгъа-

къор арэп, ищIлэныгъэ щыщ пычыгъохэр хэзыгъэ ямыIэу кыышIэжыщтыгъэх. Ащ кы-гъэшIэгъэ щылэныгъэ шлагъор нэмыкIхэм щылэныгъитIу афи-кьюныри пшIэхэнэп.

— Сэ къуаджэу ШIоикъо сы-кыыщыхъу, сыкыызэрыхъухъа-гъэр унэгъо Iужоу щытыгъ, — ыгу кыэкIыжыщтыгъ Хъу-рет. — Сятэрэ сянэрэ — ТIэшъу Къамболэтрэ Фатимэрэ сабы-ибгъу ялагъ. Тянэ жъэу тыухы-гъагъэ, ащ кыыхэкIэу тицIыкIу-гъом кыщегъэжыгъэу колхо-зым Iоф щытIагъ. Заом илэ-хъан губгъо IофшIэнхэм тахэ-лажъэщтыгъ, къоджэдэсмэ ты-рягъусэу лэжыгъэр Iутхыжы-

зыщашIым, ащ зигъэзэжыгъ. Илэс тIокIиплIым ыныбжъ кы-зекIуалэм, Хъурет илэс тIокIи-щым ехъу кIэлэегъэджэ IофшIэ-ным фигъэхъыгъэу щытыгъ, ныбжыкIэмэ гъогур ятыгъэныр нахъ тэрэзэу кыыхихи, зигъэпсэ-фынэу тIысыжыгъагъэ. Хъурет ипшъашъэхэу Нуретрэ Зуретрэ янэ игъогу рыкIуагъэх, илэс пчъагъэ хъугъэшъ кыалэу Шъачэ гъэсэныгъэм иучреждениеу дэт-хэм ащэлажъэх.

— КIэлэегъэджэ IофшIэным шъэф горэхэр хэлъэу щытэп, — игупшысэхэмкIэ кыыздэгъ-щэгъагъ Хъурет. — ЗэкIэ зы-лыгъыр пкъэуиш: сабийхэр шIу плъэгъунхэр, уиIофшIэн Iэпэлэ-

Кобл Хъурет щэгъогогъоу сы-дэгъушIэнэу синасып кыыхыгъ. Ау нахыбэрэм иIофшIэгъухэр, ригъэджагъэхэр, ахэм янэ-ятэхэр ары ар кыызтегушIы-щтыгъэр. Къаигъэ хъазырэу ыкIи

гъэхэм, кIэлэеджакIохэм, ны-тыхэм зэдэгъушIэгъухэр ади-шыщтыгъ. Мыщ щылэр зэкIэ ащ ыгукIэ пэблэгъагъ.

Юныгъом иапэрэ мафэ кы-зысырэм, Хъурет ителефон

Илэс тIокIиплI зыциныбжыгъэ уахтэу сыз-щыдэгъушIэгъагъэм, ащ шIэжъэу илэр згъэшIэ-гъогъагъэ, хысапыр, ащ хэт формулэхэр, уравнение-хэр дэгъу дэдэу кызыришIырэ закъор арэп, ищIлэны-гъэ щыщ пычыгъохэр хэзыгъэ ямыIэу кыышIэжы-щтыгъэх.

теубытэгъэ-пытагъэ хэлъэу щылэныгъэм зэрэхэтыгъэм пае къамыгъанэу, ар цыфхэм лъэш дэдэу шIу альэгъушIыгъ ыкIи лъытэныгъэшхо фашIыщтыгъ. Iэпэлэсэныгъэшхо зэрэхэлъы-гъэм, сабийхэр шIу зэрильэ-гъушIыгъэхэм, еджаплэм пае ылъэкI кызырэмэныщтыгъэм а гуфэбэныгъэр къаакIэлъыкIуагъ. Аужырэу ащ дэжъ сызкIогъа-гъэр илэс 80 ыныбжъ зэрэ-хъугъэр хагъэунэфыкIы зэхъур ары. ПсышIопэ районым ит поселкэу Каткова Щель зыцIэм иеджаплэ пчыхъэзэхэхэр щы-кIогъагъ. Залым цыфыр чIэ-мыфэжъэу чIэсыгъ.

ХысапымкIэ кIэлэегъэджэу илэс тIокIиплIым кхэхурэ лэ-жъэгъэ Кобл Хъурет Къамбо-лэт ыпхъур пенсием зэкIоми рэхъатэу щысышIугъэп: ар бэрэ еджаплэм кIошIыгъ, иIофшIэгъу-

зэпымыоу кытеошIыгъ, рэзэ-ныгъэшхо кыфэзышIырэ икIэ-лэеджакIохэм ягушIыгъ фэбэ-хэр ащ зэхихыщтыгъ, ахэм ыгуи къалэтэу бэрэ хъугъэ. Нэбгырэ минитIум ехъоу ри-гъэджагъэмэ ар ятIонэрэ нэу альытагъ, ащыщыбэ ны-ты къо-дыехэп, нэнэжъ-тэтэжъи хъу-гъахэх, къорэльф-пхъорэльф-хэр къятэкъокIыгъэх, цыфмэ альытэх. Хэгъэгъум ичIыпIа-бэм ащыпсэурэ икIэлэеджа-кIохэм зы мэфэклI мафэ бла-гъэкIыгъэп кыфытемыхъэу, ренэу ипсауныгъэ, изытет, щы-кIагъэ горэ илэмэ кыкIэуп-чIагъэх.

«Мы чIыпIэм сэ слэшхы-тIукIэ еджаплэм лъачIэ фэхъу-щтыр щыстIыгъагъ», — кыыс-фиотэгъагъ Кобл Хъурет. Ар гъэсэныгъэ учреждение Катко-ва Щель дэтым апэрэ мафэм

Юныгъом иапэрэ мафэ кызысырэм, Хъурет ителе-фон зэпымыоу кытеошIыгъ, рэзэныгъэшхо кы-фэзышIырэ икIэлэеджакIохэм ягушIыгъ фэбэхэр ащ зэхихыщтыгъ, ахэм ыгуи къалэтэу бэрэ хъугъэ. Нэб-гырэ минитIум ехъоу ригъэджагъэмэ ар ятIонэрэ нэу альытагъ, ащыщыбэ ны-ты къодыехэп, нэнэжъ-тэтэжъи хъугъахэх, къорэльф-пхъорэльфхэр къатэ-къокIыгъэх, цыфмэ альытэх.

гъэм, ащ шIэжъэу илэр згъэшIэ-гъогъагъэ, хысапыр, ащ хэт формулэхэр, уравнениехэр дэгъу дэдэу кызыришIырэ за-

щтыгъ. А уахтэр къин дэдагъ, тидунээеплъыкIэ ыпсыхъагъ, шIу тызэрэлъэгъуным, лъытэныгъэ зэфэтшIыным тафигагъ.

Ыш-ышIыпхъухэм афэдэу Кобл Хъурет мамыр щылаклэм зы-щыушхугъ. ШIоикъо дэтыгъэ илэсэибл еджаплэм ыуж Крас-ноалександровскэм (джырэклэ Къэлэжъым) гурыт еджаплэр кыыщиухыжыгъ. КIэлэегъэджэ сэнэхъатыр зэригъэгъотыным кIэхъопсыщтыгъ, ар кыыздигъэ-хъуным фэшI 1951-рэ илэс-сым Черкесскэ кIэлэегъэджэ инсти-тутым чIэхъагъ, илэсэитIу тешIа-гъэу (а лъэхъаным илэсэитIу ащ зэрэщырагъаджэщтыгъэхэр) ПсышIопэ районым ит поселкэу

сэныгъэшхо фыуиIэныр ыкIи кIэлэегъэджэ сэнэхъатым на-хышIу зэрэщымыIэр пшIошъ хъуныр. КыткIэхъухъэрэ ныб-жыкIэмэ адэлажъэрэ пэпчъ пшъэдэкIыжышхо ехы — об-ществэм ыпашъхъэкIэ, ежъ ыпашъхъэкIэ ыкIи неущрэ ма-фэмкIэ. Ащ ылъапсэ еджаплэр ары зыщэгъэпсырэр.

Кобл Хъурет Урысые Феде-рацией народнэ гъэсэныгъэм-кIэ иотличник, муниципальнэ зэнэкъокъоу «Къалэу ШъачэкIэ илэс-сым ибзылфыгъ-2004-рэ» зыфилорэм илауреат, бгъэхэлъ-хъэ пшIы пчъагъэ иI, ахэм ащыщ «За доблестный труд в годы Великой Отечественной вой-ны» зыфилорэр ыкIи нэмыкIы-бэ. Кобл Хъурет кызыщыгъэу къуаджэу ШIоикъо щэгъэтIы-лъыжыгъ.

Кобл Хъурет Къамболэт ыпхъум игупсэмэ афэтхъаусы-хагъэх ПсышIопэ районым иадминистрация иIофшIлэхэр, Шъачэ икIэлэ Зэлулэ идепутат-хэр, кэлэ администрацией гъэсэныгъэмкIэ ыкIи шIэныгъэм-кIэ и Гъэларышлэлэ щылажъэ-хэрэр, ветеранхэм якъэлэ ыкIи район совет, хышIуцIэ шапсыгъэ-мэ я Адыгэ Хасэ ахэтхэр. Тыгу кыэкIыжы, тэлъытэ, тшыгъупшэ-щтэп. Тхъэм джэнэт кырет!

НЫБЭ Анзор.

БлэкIыгъэм ишIэжъ — къэкIощтым пай

*Урысые проектэу «КIэлэцIы-
кIугъом инавигаторхэр» зы-
фиIорэм кыдыхэлъытэгъэ
Iофтхьабзэу «Музеим узIэны-
зыцэрэ идунай» зыцIэр Теу-
цожь Цыгъо имузей-унэу Гъо-
бэкъуае дэтым ыкIуагъ.*

Ащ кIэщакIо фэхъугъэх муниципальнэ координаторэу Шэуджэн Маринэ, плугъэнымкIэ пашэм иупчIэжъэгъухэр, музеем иIофышIэхэр.

Iофтхьабзэм хьэкIэ гъэшIуагъэу кырагъэблэгъагъ биологическэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу, Теуцожь Цыгъо ихэшIыпкIыгъэ тхыгъэхэр зыдэхъэгъэ тхылъым иавторэу, ашугым ипхъорэльфэу Iэшынэ Юныс. Джащ фэдэу районым ыкIи Адыгэкалэ яклэлэ-еджакIохэр хэлэжъагъэх.

НыбжыкIэхэм нахь ашлогъэшIэгъоныным пае мыр джэгулкIэ шъуашэм илгъэу рагъэкIокIыгъ. Музеим идунай зыщэгъэгъозэным, ащ зыэрэщыбгъэ-псыщтымкIэ шIэныгъэу алэкIэлъыр гъэпытэгъэным, культурнэ шIэныгъэу ялэм хэгъэхъоным, тарихь кIэныр кызэтегъэнэгъэным Iофтхьабзэр фэлорышIагъ.

Музеим ипашэу Тхьаркьохъо Юрэ къэзэрэуэгъогъэхэр кырищэкIыхъэ, чIэлъхэм ятарихь игъэкIотыгъэу къафилотагъ. «ДышъэхэдыкI искусствэр» зыфилорэ къэгъэлъэгъонэу СтIашъу Заремэ кыгъэхъазырыгъэми еплъынхэ амал ялагъ.

Iэшынэ Юныс Iофтхьабзэу зехащэгъэм мэхъанэшхо зэрилэр хигъэунэфыкIыгъ.

— КъыткIэхъухъэрэ лIэужхэм титарихь зэрэжъугъашIэрэр сигуапэ. БлэкIыгъэм ишIэжъ мыпытэу, тинеуцэр мафэ щылэщтэп. Сятэжъ ишIэжъ зэрэжъугъэ-лъапIэрэмкIэ, итхыгъэхэр еджакIохэм

зэрэжъугъашIэрэмкIэ тхьашъуегъэпсэу шъосэIо, — кыIуагъ ашугым ипхъорэльф.

Джащ фэдэу Теуцожь Цыгъо литературэм чIыплэу щибутытэрэм даклоу, унагъом зэрэщашIэщтыгъэр, нэмыкI лъэныкъомкIэ зыфэдагъэр, ащ икIалэхэм якъэбархэр Iэшынэ Юныс къэзэрэуэгъогъэхэм къафилотагъ.

Культурнэ кIэным иухъумахIохэр ашугым итхыгъэхэм игъэкIотыгъэу къа-тегушылагъэх. Ащ ыуж Гъобэкъое гурыт еджакIэм ия 8-рэ класс ис Тхьаркьохъо Рэмэзан Теуцожь Цыгъо ипозэмэу «Пщы-оркъ зау» зыфилорэм щыц пычыгъом къеджагъ.

Навигаторхэм якомандэрэ профес-сорэу Iэшынэ Юнысрэ зэдырялэгъэ Iэнэ-хъураемкIэ Iофтхьабзэр аухыгъ.

ИШЪЫНЭ Сусан.
Сурэтхэр авторым иех.

ЕгъашIэм тыгу илъыщт

*Къыныр узщемыжахэр-
рэм къэкIо — ар шъып-
къэ. ЖьоныгуакIэм и
10-м, 2024-рэ илгъэсым
синьбджэгъоу ЛыIэлIэ
Нурбый идунай ыхъо-
жъыгъ.*

Ар къуаджэу Лахъыкьуае 1952-рэ илгъэсым мэзаем и 13-м кыщыхъугъ. Ишъхэгъу-сэу Мирэ (Кушъумэ япху) бэ-шIагъэ зыщымылэжъыр. Нур-быйрэ Мирэрэ зы пшъэшъжъые къафэхъугъ — Альбинэ. Ар адыгэ шэн-хэбзэ шапхъэмэ атетэу апIугъ, рагъэджагъ, ме-дицинэ институтыр кырагъэу-хыгъ. Мэшэлахъ, Альбинэ ина-сыпи кычIэкIыгъ, дэкIуагъ, унэгъо дахэ ышIагъ, къуаджэу Козэт щыпсэурэ ХъуакIомэ яныс, пшъэшъжъыитIурэ зы шъэожьыерэ лакъоу зыхэхъа-гъэм кыфыхыгъ, Тхьэм псау-ныгъэ пытэ къарет!

Дзэм къулыкъу кыщыхы кызэкIожъым ыуж, Нурбый

милицием хахы, илгъэс IокIы-рэ тфырэ щылэжъагъ, майор звание илэу пенсием кIуагъэ. IэнэтIэ зэфэшъафхэм алуыгъ. Нурбый лIыгъэрэ шъыпкъагъэрэ зэрэхэлъыгъэр къулыкъу дэ-зыхыгъэхэм кыкIагъэтхы. Зы нэбгырэ кыIон ылъэкIыгъэп ЛыIэлIэ Нурбый къуалъхэ къа-лхыгъэу. Сэ милицием сызыха-хъэми кысилогъагъ — «хъажъ-быжъэу ухэтыщтмэ, лакъори лъэпкъыри умыуцIэпI». Сэри Нурбый зыкIи къэзгъэукIытэ-жыгъэп, ары лъэшэу осэшхо кызкIысфишIыщтыгъэр.

ПшIэщтыгъэ цыфыр (уиныб-джэгъу, уикъош, уиблагъэ) щы-мылэжъэу макъэ кызыуагъэу-кIэ угучIэ езы, угу хэкIы, ары къэс гур нахь цыкIу мэхъу. Цыфым «сыгу къэтхъамыкIэ» зилэIэ — ащ къикIырэр гум кын зэрилъэгъурэр ары... Джащ фэдэу Нурбый идунай зэриухыгъэр, зэрэтхэкIыжъы-гъэр иныбджэгъухэмкIи, икъош-лахъылхэмкIи лъэшэу кытэхы-лъэкIыгъ. Ау сыдэу пшIына, къэхъурэм уеуцIолэн фае, къа-

нэрэр щылэщт иплалэ къэсы-фэкIэ...

ЛIэшIэгъубэмэ къахэкIыгъэ цыф Iушмэ кызэрэатхырэмкIэ, цыфым ынэгъу узеплъыкIэ, ишэ-ни иакъыли къаклэщы. Нурбый узеплъыкIэ ишэнышIугъи, ицIы-фыгъи, иадыгагъи хэлплагъо-щтыгъэх. Джащ фэдэу Тхьэм кызэригъэфагъэу щытыгъ.

Хэтрэ цыфи ежъ изытет зыде-шIэжъы, фэукIочыщтыри, фэ-мышIэщтыри. Нурбый шэн пытэ илагъ, щэлэгъэшхо хэлъыгъ, Тхьэм кыхилъхъагъэу Iушыгъ. Адыгэмэ «купкI и!» зыфалорэм фэдагъ, ушыгугъынэу щытыгъ. Уебэджымэ кыбблэкIыщтыгъэп, ылапэ къыпфищэинэу лIыгъэ хэлъыгъ. Нурбый ыгу имылыр къыпфилощтыгъэп, пцIы уусыныр къэкIухэщтыгъэп. Мы статья къэстхыным ыпэкIэ бэмэ ся-гупшысэжъыгъ, бэ сыгу къэ-кIыжъыгъэри. ОшIэ-дэмышIэу кыхэзгъэщыгъ а шэныр — пцIы ыусыгъэу (сэмэркъэукIи) зыкIи сыгу къэкIыжъыгъэп. Урысмэ ало: «Лицом к лицу, лица не увидать» — ар шъыпкъэ. Тилэр чIэтэнэфэкIэ уасэу илагъэр къыдгурылорэп... Нурбый къыт-хэтыфэ бэ къыдгурымылощты-гъэр, джащ тетэу сыдигъокIи щытынэу къытшIошIыщтыгъ, ау джы зэхэтшIагъ нахь тхъамыкIэ тызэрэхъугъэр.

Лыуко Мурат ыкъоу Нурбый шэн-хабзэу зэрэщылагъэм ры-гушхощтыгъ.

Лахъыкьуае ЛыIэлIэ уна-гъоу дэсыгъэр бэ, ау Нурбый кызыэрилощтыгъэмкIэ, ежъхэм ялэкъо къутамэ шъхаф. Ар зы-текIыгъэ Лыу хъарзынэщ сурэ-тыжмэ бэрэ къахэфэ, адыгэ шъуашэр щыгъэу, генералэу Бабиш, Трахъо Лыу, нэмыкI лы цIэрыломэ аготэу. ЛыIэлIэ Лыу къуаджэу Лахъыкьуае иста-ростэу уахътэ кыхэкIыгъ. Тхъа-мэтэшхохэм ащ ылорэр ахахъэ-щтыгъ, цыфмэ ишIуагъэ аригъэ-кIэу бэрэ хъугъэ. Лыу ишъуашэ зэрэзэгъафэгъэм узеплъыкIэ, ар щыгъэу къальфыгъэм фэ-дагъ, джарэу къэкIуштыгъ.

Адыгэ палор зыщызылэхэрэм ээкIэм ашъхэ къегъэдахэ, ау мыш дэжъым кыхэзгъэщын, ежъ Нурбый ары адыгэ палор къэзыгъэдахэщтыгъэр, ар щы-гъынэуи икIэсагъ, джары сыгу кызыэринэжъыщтыри ЛыIэлIэ Нурбый.

Тыщэлэфэ тшыгъупшэщтэп. Тхьэм джэнэт лъапIэ кырет!

**Иныбджэгъоу, IофшIэным
иветеранэу АБЫДЭ Хыс.**

Теннис цыкIур

Нэбгырэ 30-м ехъу хэлэжъагъ

Теннис цыкIумкIэ Мыекьюапэ ичемпионат мы мафэхэм рагъэкIокIыгъ. Зыныбжъ ильэс 35-м ехъу-гъэ спортсмен 30-м ехъу ац хэлэжъагъ.

Ветеранхэм ятурнир Адыгэ къэралыгъо университетым физическэ культурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Институт испортзал шыкIуагъ. Адыгэ Республикэм, Краснодар краим, Нижегородскэ хэкум ялыкIохэм, зэкIэмкIи нэбгырэ 32-мэ, заушэтыгъ.

Зэнэкъокъум хэлэжъэхэрэр аныбжъ елытыгъэу купитIоу го-щыгъагъэх. Бзылфыгъэхэр нэбгыри 4 нылэп зэрэхуштыгъэхэр. ТекIоныгъэр къыдзыхыгъэр Мыекьюапэ шыпсэурэ Людмила Шумская ары. ЯтIонэрэ чыплэр къыфагъэшъошагъ къуаджэу Хьатикьюае щыц Надежда Трофимова, ящэнэрэ хъугъэ Адыгэ-

къалэ къэзыгъэлъэгъогъэ Яхьулэ Нэфсэт.

Зыныбжъ ильэс 60-м къехъугъэ хульфыгъэхэм язэнэкъокъу текIоныгъэр къышдыдихыгъ республикэм икълэлэ шъхьалэ щыц Анатолий Чапуриным, ятIонэрэ чыплэр фагъэшъошагъ станицэу Крыловскаям шыпсэурэ Василий Бабяк, джэрэ медаль къыхыгъ Шытхьалэ иллыкIоу Геннадий Лактионовым.

Ильэс 35 — 39-рэ зыныбжъхэм якуп чемпион шыкIуагъ Мыекьюапэ къэзыгъэлъэгъогъэ Дмитрий Гончаровыр. Ар финалым Ермэлхьаблэ щыц Сергей Муратовым шыкIуагъ ыкIи 3:2-у текIуагъ. Джэрэ медаль къыфагъэшъошагъ поселкэу Яблоневскэм щыц Виталий Лозинскэм.

Турнирым изэхэщакIохэм Iэпылэгъу къафэхъугъэх къалэ спорт еджалIэу N 2-м зышызыгъэсэрэ теннисист ныбжыкIэхэр. Ахэр зэнэкъокъу гъэшIэгъон зэрепллыгъэхэм дакIоу судьям ипшэрылхэр агъэцэкIэнхэ амал ялагъ.

Бокс

Мыекьюапэ иллыкIохэр анахъ лъэшых

БоксымкIэ Джэджэ кIэлэцIыкIу спорт еджалIэм изэлухыгъэ первенствэ гъэшIэгъонэу кIуагъэ.

Олимпийскэ чемпионэу А. Ж. Галстян ыцIэ зыхырэ псауныгъэр зыцагъэпытэрэ физкультурэ комплексым шыкIогъэ зэнэкъокъум Адыгеим, Краснодар краим ыкIи Белгородскэ хэкум яспорт-

сменхэр хэлэжъагъэх, зэкIэмкIи 128-рэ.

Ильэси 10 — 16 зыныбжъ кIалэхэм ыкIи пшъашъэхэм мы мафэм заушэтыгъ, ахэр купичэу гошчыгъагъэх.

Зэфэхысыжъхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкIэ, республикэм икълэлэ шъхьалэ икомандэ анахъ медальбэ къыхыгъ, ятIонэрэ чыплэм щыт Белгородскэ хэкур, Мыекьюапэ районым иллыкIохэр ящэнэрэх.

Зэхэзышагъэр ыкIи къыдзыхыгъэкIырэр:
АР-м лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекьюапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаIихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIэгъэкIожых. **E-mail: adygvoice@mail.ru**

Зышаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэIорышIанI, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4121
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 882

Хэутыным узчыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
ЗычыкIэтхэгъэхэу уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхьалэр
МэщIэкъо С. А.

Редактор шъхьалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэкIыжъ зыхырэ секретарыр
Тхьаркъохо А. Н.